

Træk af Gjesings historie (21)

Luftangrebet på Esbjerg Flyveplads 27. august 1944

Øjenvidneberetning

Lis Andersen var 12 år, da Esbjerg Flyveplads blev angrebet af allierede fly.

Hun var enebarn og boede sammen med sine forældre, Torpen og Carla Ehlersen, på deres gård, der lå umiddelbart øst for banelinien, vest for den nuværende Sallingsundvej (syd for cykelstien under banelinien).

Familien Ehlersens ejendom blev totalt ødelagt, da banelinien blev ramt af bomber.

Lis Andersen, født Ehlersen, fortæller

Skolegang

Jeg gik i skole med bl.a. Johan Andersen (Se artikel 3 i denne serie) og husker Søren Petersen som en rar lærer. Han var sammen med sin kone Kirstine Petersen med til min konfirmation og til vores bryllup i 1962. Jeg var glad for ham som lærer.

Vi havde også en anden lærer, der hed Henry. Han boede ved Spangsbjerg.

I 1943 overtog tyskerne skolen, og vi blev undervist i Einar Hansens lade. Efter at vores ejendom blev ødelagt, flyttede vi til Torrup, og jeg kom i Grøndal skole.

Krigen

Under krigen tog tyskerne vores gård, men vi fik lov at blive boende. De byggede fire officersbaraker på naboen Jørgen Hansens jord lige op til os, så vi havde dem tæt inde på livet.

Tyskerne opførte sig godt og gav os for eksempel mad til grisene fra deres køkken. De kom med maden i tønder. Mange af dem havde selv børn derhjemme, og når de kom fra orlov, havde de som regel no-

De mindste klasser fra Gjesing Skole ca. 1942

Lis Andersen står (i lys bluse) midt i næstsidste række.
Førstelærer Søren Petersen ses længst til højre (med kasket).
Bag ham står andenlæreren Henry og foran frk. Nielsen.

get med til mig, for eksempel påklædningsdukker.

En dag da tyskerne ville købe æg - eier - misforstod min far dem og sagde: - Ja, det er mig, der ejer gården!

Da jeg engang cyklede til købmanden i Spangsbjerg for at handle ind for min mor, kom jeg til at følges med én af tyskerne. Jeg kan

huske, at jeg var genert over at følges med en tysk soldat.

Desværre havde vi en del tyverier fra danske arbejdere og folk fra Esbjerg. Der var jo mangel på alt, og der forsvandt alt muligt, bl.a. lapperne fra min fars arbejdsbukser, som hang til tørre.

Jeg kan huske den tragiske hændelse, da Gunnar Gregersen og

hans bror fra Sejlstedlund trådte på en mine, og Gunnar mistede en fod og hans bror døde efter nogen tid.

Luftangrebet

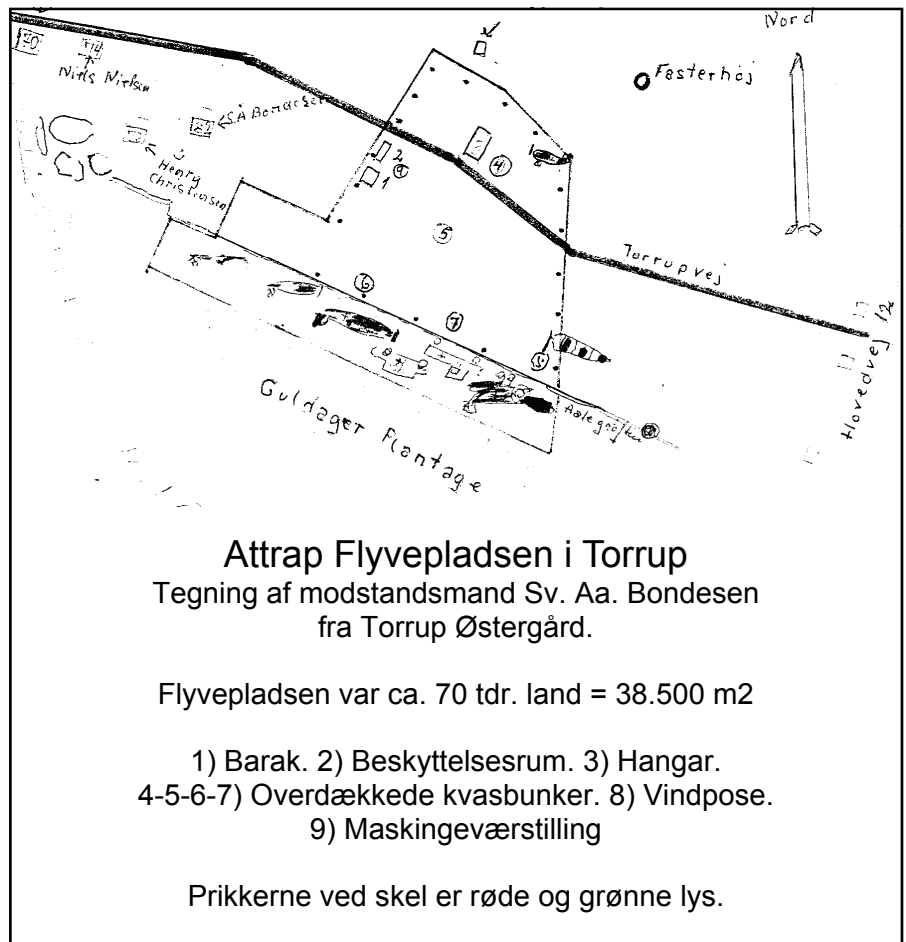
Lis Andersen fortæller, at luftangrebet var en frygtelig oplevelse: Der var høstgilde om aftenen, og min mor var cyklet til bager Søndergaard i Esbjerg efter flødeskum. Jeg legede med Jørgen Hansens søn, da skyderiet begyndte. Far gik på vejen, og vi løb op til ham og fulgtes ned i løbegraven og kom ind i bunkeren. Heldigvis nåede vi ikke at få døren lukket, for så var vi blevet kvalt, da indgangen blev lukket af jord fra et bombenedslag.

Jørgen Hansens søn ville ikke med i bunkeren, men gemte sig i en løbegrav under sin dyne.

Sammen med os var en tysk kvinde og en soldat søgt ind i bunkeren. Jeg kan huske, at kvinden sagde "Donnerwetter!", da bomberne kom tæt på. Soldaten gravede os bagefter fri med sin feltspade.

Sølvbryllupsbillede af
Lis og Verner Andersen
1987

Attrap Flyvepladsen i Torrup Tegning af modstandsmand Sv. Aa. Bondesen fra Torrup Østergård.

Flyvepladsen var ca. 70 tdr. land = 38.500 m²

- 1) Barak. 2) Beskyttelsesrum. 3) Hangar.
4-5-6-7) Overdækkede kvasbunker. 8) Vindpose.
9) Maskingeværstilling

Prikkerne ved skel er røde og grønne lys.

Da vi kom ud, så vi, at vores ejendom næsten var knust: Ikke et vindue eller en dør var hel, taget var faldet ned og gardinerne flagrede. Jeg syntes, at min far lignede en mand på 80 år, da han bad mig følge med nogle naboer til en anden gård.

Min mor var som sagt i Esbjerg, da angrebet begyndte. De kunne inde i byen høre bragene, og der regnede også granatsplinter ned. Nogen fortalte min mor, at det var Flyvepladsen, der blev bombet. Naturligvis blev min mor bange for, hvordan det gik familien, mand og barn, og hun trak med cyklen op ad vejen under luftalarmen. Hun mødte min far på vejen, og han fortalte, at jeg var på en anden ejendom.

Følgende interview med Lis Andersens mor kaster lys over livsvilkårene for Lis Andersen og hendes

familie dengang. - Og det viser også lidt om, hvordan børn forholdt sig til krigens tid i 1980:

Interview m. Carla Ehlersen

(Interviewet med Lis Andersens mor er foretaget 1980 af fire børn i 6-7 klasse da Carla Ehlersen var 77 år)

"Carla Ehlersen boede under 2. verdenskrig (40-45), på et lille husmandssted i Gjesing, der arbejdede hun også. Hun var 37 år ved krigens begyndelse.

Hun mærkede ikke, at der var mangel på stof og fodtøj, selv om der var rationeringsmærker på næsten alt.

Brændselsforsyningen var der ikke problemer med, da hun og hendes mand selv havde en skov, som de fældede træer i. Til opvarmningen i stuen havde de en kakkelovn. I køkkenet brugte de et komfur.

Lis Andersen
med sine forældre

De havde ikke brug for benzin, da de ingen bil havde. I marken brugte de redskaber med håndkraft, bl.a. plejl.

Der var mangel på næsten alle fødevarer, da de var rationerede. De varer, som ikke var rationerede, var der stort set ikke mangel på. Man måtte spare på mærkerne og evt. bytte med andre. Det var meget forskelligt, hvad man fik udleveret for mærkerne, da antallet stod på mærket.

Før Danmark kom med i krigen, troede de at man ville komme med.

Carla Ehlersen oplevede d. 9. april ved at der kom flyvere ind over landet og tyske militær-biler på vejene.

Legitimationskortene skulle bruges, når tyske soldater bad om at måtte se dem.

For at skaffe sig oplysninger om krigens gang, lyttede de til den engelske radio (BBC). Carla Ehlersen havde ingen problemer med at lytte til den engelske radio.

De tyske soldater var venlige mod Carla Ehlersen og hendes familie. Tyskerne gav dem også mad, selv om man skulle tro, det var omvendt. Efter krigen havde hun ondt af de tyske soldater. Det var hendes indstilling efter krigen."

(Interview slut!)

Attrap Flyveplads i Torrup

Lis Andersens mand, Verner Andersen, er i besiddelse af en tegning og beskrivelse af en attrap flyveplads i Torrup (Se tegning).

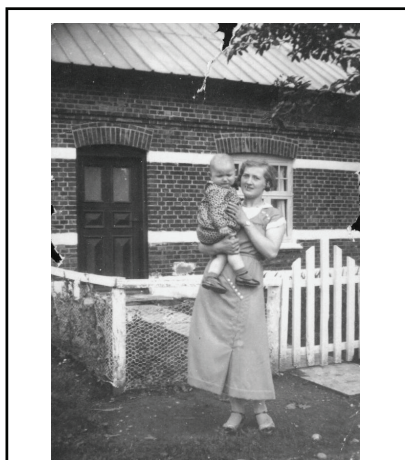
Denne flyveplads var beliggende ved Torrupvej mellem Tarp og Alslev (Nord for Guldager Plantage). Tegning og tekst er af modstandsmand Sv. Aa. Bondesen fra Torrup Østergård. Han var 18-20 år dengang og er død nu.

Sv. Aa. Bondesen skriver:

"Danmark blev besat af værne-magten den 9. april 1940. Først på sommeren 1940 begyndte tyskerne at anlægge en attrap-flyveplads på den østlige del af Torrup. Området, der var udmark for 6 gårde, lå i græsmarker mest til afgræsning af ungkreaturer.

Pladsen blev lavet, så det lignede en rigtig militær flyveplads. Formålet var, at hvis Esbjerg Flyveplads skulle bombes, at bomberne blev kastet på attrap-flyvepladsen i Torrup.

Søndag den 27. august 1944 blev Esbjerg Flyveplads bombet af 60 stk. B-17, kaldt for Flyvende fæstninger. Der blev nedkastet 147

Den lille Lis bæres
af sin mors søster Rigmor.
Huset er stuehuset i
Lis' barndomshjem.

tons sprængbomber plus mange hundrede brandbomber. Der blev beskydt af mange jagermaskiner.

Flyvepladsen blev totalt ødelagt, og der kom ikke en flyvemaskine til at starte fra Esbjerg Flyveplads mere."

*(Sv. Aa. Bondesens
beskrivelse slut!)*

Modstandsbevægelsen

Verner Andersen mener, at Sv. Aa. Bondesen som medlem af modstandsbevægelsen underrettede de allierede om attrapflyvepladsen og bl.a. også om De store kanoner, der strandede på Guldager Station, men som skulle til Tirpitzstillingen ved Blåvand. Englænderne ville gerne vide, når de blev stillet op, men kanonerne kom aldrig fra Guldager Station pga. mangel på vogne.

Poul Højbak

Alle fotos i denne artikel er
velvilligt udlånt af
Lis Andersen

Serien
"Træk af Gjesings historie"
fortsætter

Eventuelle bidrag eller
henvendelser
til

Poul Højbak
Ulvevej 62, 1. th.
Tlf. 7515 8945

poul@hojbak.dk